

CAMP LLIURE PER ALS PARTITS DEL PACTE

Antoni Marimon

Els comicis autonòmics del 1999 van ser un dels escassos èxits electorals del centre-esquerra a les Balears. Durant tot el segle XX, si deixam de banda els èxits locals, el progressisme només s'havia imposat en els comicis a les Corts del 1931, i en les eleccions també estatals del 1982 i del 1986. Tanmateix, el miratge d'unes Illes Balears en bona part preocupades pel benestar social, l'ecologisme i un cert nacionalisme/autonomisme va patir un fort cop en els comicis a les Corts del març del 2000. En aquesta ocasió el PP assolí el seu millor resultat a les Balears, amb el 53,84% dels vots. Seran, doncs, les Balears del 2001 i dels anys successius un feu de la dreta, de l'espanyolisme castellanista i del desenvolupacionisme salvatge?

No es pot rebutjar completament aquesta possibilitat. Així i tot, alguns factors actuen en sentit contrari. Els comicis del març del 2000 tenien un abast estatal i l'electorat premià un partit que havia obtingut alguns èxits econòmics aprofitant la bonança internacional i que havia dut a terme algunes mesures a favor de les classes mitjanes. A més, el PP feia enormes esforços per semblar centrista. Però a les Balears, aquest partit no es pot presentar com a centrista, perquè ni és l'hereu de l'antiga UCD, ni es l'única opció d'aquest tipus, hi ha Unió Mallorquina (UM). L'herència del *canellisme* tampoc no ajuda el PP, però l'hegemonia de Jaume Matas no sembla, *a priori*, un fet positiu amb vista als comicis del 2003. Més en general, la sensació de saturació econòmica, i demogràfica, de destrucció continuada del medi i d'amenaça a la cultura pròpia, no afavoreixen el projecte conservador estatalista.

Sigui com sigui, l'enorme base social del PP no s'esvairà en un any, ni en deu. Empresaris, patronals agrícoles, un sector de l'església, un teixit associatiu "alternatiu" impulsat des del poder, l'ensenyament privat, bona part dels residents-votants nord i centre-europeus, són part del conservadorisme balear.

Tanmateix, també és cert que el PP, al govern entre el 1983 i el 1999, només obtingué per si sol una majoria absoluta el 1995, any en què, precisament, va perdre la majoria a Mallorca i el centre-esquerra ocupà per primera vegada el poder en el Consell Insular d'aquesta illa. D'altra banda, en els esmentats comicis del 2000, quinze províncies espanyoles encara votaren més al PP que les Balears. I a circumscipcions tradicionalment d'esquerres com ara Madrid o València, aquest partit també superà el 50% dels sufragis.

“PSM i UM no han aconseguit acostar posicions i no sembla que el 2001 serà l'any de la seva unió, ans al contrari, podria haver-hi tensions.”

Entre els partits del Pacte de Progrés qui ho té millor és el PSIB-PSOE. Malgrat la derrota electoral del març del 2000, aquest partit continua essent l'hegemònic en el si del centre-esquerra. A més, superades diverses crisis, està capitalitzant la presència de Francesc Antich al capdavant del Govern. Antich i el sector autonomista del PSIB-PSOE han pres el control del partit i han intentat oferir una imatge més autòctona, que fes oblidar els diversos pactes PP-PSOE en l'àmbit estatal dirigits contra les autonomies. El PSIB-PSOE disposa d'una ampla base social formada pels sectors obrers i sindicats de la immigració espanyola, de sectors balears tradicionalment d'esquerres, per una part dels professionals liberals i per una part també

d'ensenyants, així com per alguns intel·lectuals i, fins i tot, algun empresari.

El PSM-Entensa Nacionalista es troba en una situació paradoxal. Mai no havia tengut tant de poder, ja que disposa de dues conselleries i la vice-presidència (Pere Sampol) i de tres àrees de govern en el Consell de Mallorca, però pateix un cert estancament electoral i un relatiu eclipsi mediàtic, producte en bona part del fet de no tenir cap de les presidències. El PSM ha estat una peça clau del Pacte, però la seva arribada al poder no s'ha traduït, almenys en el període 1995-1999, en un augment de vots.

Amb tot, el PSM continua essent el principal referent del nacionalisme i té una influència notable entre les classes mitjanes mallorquines, en especial en el món de l'educació i la cultura, en un segment minoritari de l'església, entre alguns professionals liberals i en el sindicalisme pagès. Darrerament ha fet esforços per difondre el seu missatge entre el petit empresari, un sector molt conservador. Cal recordar que el PSM, en els comicis estatals, fou l'únic partit d'esquerres de les Balears que no retrocedí i fins augmentà en vots.

El nacionalisme de centre, o de centre-dreta si es vol així, d'UM, viu un bon moment, que espera continuar durant el 2001, any en què la institució que presideix Maria Antònia Munar, el Consell de Mallorca, tindrà més competències. D'altra banda, l'ingrés en la Internacional Liberal és un bon auspici de cara al futur. Amb tot, el creixement electoral ha estat lluny d'ésser l'esperat. Els dos partits nacionalistes no han aconseguit acostar posicions i no sembla que el 2001 serà l'any de la seva unió, ans al contrari, podria haver-hi tensions, cosa que només afavoriria el PP i el PSOE.

Esquerra Unida de les Illes Balears ha aconseguit dissimular les seves darreres desfetes electorals mitjançant una entesa electoral amb Els Verds de Mallorca i una prudent i positiva participació en el Govern del Pacte. El PCIB-EUIB ha

demonstrat una gran capacitat de supervivència; només cal recordar la "travessia del desert" que suposà no tenir parlamentaris entre el 1983 i el 1995.

Els Verds han estat el soci més difícil del govern progressista. L'enfrontament entre el sector més moderat i el sector més radical ha donat lloc a alguns espectacles poc edificants. Aquest grup només disposa d'una implantació mínima, però el seu electorat és estable. De la seva unitat interna i del manteniment de la seva aliança amb EUIB en pot dependre l'estabilitat del Govern durant el 2001, amb conseqüències, en un sentit o un altre, que arribarien directament a les eleccions del 2003.

Fora del Parlament, podria augmentar l'activitat de grups radicals, com l'antimallorquina Agrupació Social Independent (ASI), que lluita contra la normalització. Tanmateix, el 2001 sembla propici per a la consolidació de les iniciatives de la Conselleria d'Educació i Cultura que dirigeix Damià Pons (PSM).

A Menorca, el 2001 serà l'any que es podrien resoldre algunes incògnites per al futur immediat: la consolidació dels Independents de Menorca com a partit de centre i nacionalista, aliat d'UM, i la implantació d'Els Verds.

A les Pitiüses és on el Pacte ha tingut més problemes. Format per independents, PSOE, Verds, EU, ENE (partit federat als PSM de Mallorca i Menorca) i ERC, les discrepàncies a l'hora de governar el Consell han fet que Els Verds passassin a l'oposició, cosa que augura una certa inestabilitat per al 2001.

Finalment, veurem si el 2001 és l'any de la consolidació dels consells insulars com a "referent d'autogovern" després de ser aprovada la llei que els dota de més poder, amb la qual cosa es configuraria alhora una comunitat autònoma descentralitzada. El PP ha anunciat que presentarà un recurs d'inconstitucionalitat per aquesta llei, la qual cosa esdevindrà un sarcasme ja que AP va ser un dels partits que més defensaren el drets de les illes menors, en especial d'Eivissa, durant el llarguíssim procés autonòmic balear (1977-1983).

*Professor d'Història
Contemporània de la UIB*

Fruits de la Terra

Al Penedès,

la singular llum del

Mediterrani desvetlla

cada dia la terra.

Raig a raig, escalfa

i conforma el fruit més

preuat, el raïm, fins

a obtenir vins i caves

tot llum, tot vida.

CAVASHILL

Vins i caves

Moja - Alt Penedès

Tel 938 900 588

cavashill@cavashill.com

www.cavashill.com

© connecta

